

Älg

Vetenskapligt namn:

Alces alces

Klass:

Däggdjur

Utseende: Älgen är ett av skogens största djur och kallas ibland skogens konung. Den har stora öron, lång mule och ett hakskägg. Hos unga älgar är pälsen till en början rödbrun men när älgen blir äldre blir pälsen oftast mörkgrå. Älgens ben är alltid ljusare än färgen på kroppen. Endast hanen, som kallas älgdjur, har horn och de kan ha olika många taggar. Honan, som kallas älgko, har inga horn.

Storlek: Älgen kan bli upp till 300 cm lång och upp till 170–210 cm hög, i mankhöjd. Vikten på vuxna älgar varierar mellan 300–800 kg. Älgdjuren väger mer än älgkon.

Livslängd: Älgen blir omkring 15–25 år gammal.

Levnadssätt: Älgar lever oftast ensamma och rör sig mest i gryning och skymning. På natten väljer de gärna en skyddad plats och ligger och vilar och smälter maten.

Föda: Älgen äter i huvudsak blad, skott och mindre kvistar.

Förökning: Älgkon blir dräktig i september-oktober och föder oftast en eller två kalvar senare i maj-juni.

På Åland: Förr jagades så många älgar att de på slutet av 1700-talet inte längre fanns kvar på Åland. Under 1900-talet återkom älgen till ön och idag är höstens älgjakt en viktig tradition. Idag finns dock en bestämmelse, en kvot, om hur många älgar som får fällas årligen. Det finns ungefär 700 älgar här nu.

Rådjur

Vetenskapligt namn:

Capreolus capreolus

Klass:

Däggdjur

Utseende: Rådjur har en kort päls som under sommartid är rödbrun men som under vintern blir mer gråaktig. Ofta har de en vit fläck, även kallad svanspegel, på baken.

Storlek: Rådjur är ett mindre hjortdjur som kan bli att väga omkring 20–30 kg. Honan och hanen är i princip lika stora.

Livslängd: Rådjur kan bli omkring 15 år gamla.

Levnadssätt: Rådjur trivs vid skogskanter och odlingsområden. På vintern söker sig rådjur gärna till grova skogar, där snön inte lägger sig lika tjockt, så att de har lättare att röra sig och hitta mat. Oftast vill rådjuren leva själva, speciellt hanarna som vill markera och skydda sina revir.

Föda: Rådjur äter höväxter på sommaren och ris, bär, svampar, trädkvistar, buskar och skott resterande tid.

Förökning: Rådjurshonan föder oftast 2 stycken ungar i maj-juni, som kallas kid. De är rädbruna med vita fläckar över ryggen.

På Åland: Det uppskattas finnas omkring 10 000–15 000 rådjur på Åland. Varje år jagas rådjur och ungefär 5000 fälls årligen.

Vitsvans- hjort

Vetenskapligt namn:

Odocoileus virginianus

Klass:

Däggdjur

Utseende: Pälsen har under sommartid en rödaktig färg, medan den under vintertid är gråaktig. Svansen har en vit undersida. Vanligtvis har hanarna, som även kallas bockar, horn.

Storlek: Mankhöjden hos vitsvanshjorten är oftast omkring 1 m. Bocken kan väga upp till 170 kg medan honan, som även kallas hind, oftast inte väger mer än 100 kg.

Livslängd: Vitsvanshjortens livslängd kan variera från allt mellan 6–14 år.

Levnadssätt: Vitsvanshjorten lever vanligtvis ensam på sommaren men ibland kan de påträffas i små grupper på vintern. Vitsvanshjorten rör sig oftast på nätterna och kommunicerar med andra med hjälp av rörelser av sin svans.

Föda: Vitsvanshjorten är en växtätare och födan består av bland annat gräs, blad, knoppar, bär och bark från träd.

Förökning: Vitsvanshjortarna parar sig i november och hinden föder i maj omkring 1-2 ungar.

På Åland: Vitsvanshjorten inplanterades i Finland på 1930-talet och finns idag även på Åland. Vitsvanshjorten jagas på höst och vinter.

Vildsvin

Vetenskapligt namn:

Sus scrofa

Klass:

Däggdjur

Utseende: Vildsvinet liknar tamgrisen och har en kompakt kropp med ett trekantigt huvud, ett tryne, hörntänder som sticker upp ur underkäken, upprättstående öron och en kort rak svans. Pälsen är sträv och mörkgrå eller svartbrun. Ungarna, som kallas kultingar, har en ljusare päls med gråbruna ränder som sedan försvinner efter ungefär 4 månader.

Storlek: Vildsvinets storlek varierar. Hanen, som kallas galt, kan bli upp till 1,8 m lång, 1 m hög och väga omkring 200 kg. Honan, som kallas suga är lite mindre och lättare än galten.

Livslängd: Vildsvinet kan bli mellan 10–15 år gammal.

Levnadssätt: Vildsvin lever tillsammans i flockar som oftast består av honor och ungar. Vildsvin är skygga djur och är därför oftast aktiva på natten. På dagen ligger de ofta i skydd i våtmarker eller täta växtligheter.

Föda: Vildsvin är allätare som tycker om ekollon, kastanjer, majs, potatis, och korn. De gillar även larver, små reptiler, insekter och fågelägg. De bökar upp jorden när de söker efter mat.

Förökning: Vildsvinen parar sig mellan oktober-januari och honan föder sedan, oftast från mars-maj, upp till 12 kultingar.

På Åland: Vildsvinet har på Åland enbart funnits vid enstaka tillfällen.

Brun- björn

Vetenskapligt namn:

Ursus arctos

Klass:

Däggdjur

Utseende: Brunbjörnen är ett stort djur med stort huvud, små ögon och öron och en puckel över skuldrorna. Svansen är enbart en liten stump. Pälsen är tjock och enfärgad, ofta mörkbrun eller brungrå.

Storlek: Kroppens längd kan variera mellan 1,7–2,8 m och brunbjörnen kan ha en mankhöjd på omkring 90–150 cm. Björnen väger olika mycket under året, och som mest innan vintervilan. En hane väger normalt mellan 100–300 kg medan en hona väger mellan 60–200 kg.

Livslängd: En björn i det vilda kan bli upp till 35 år gammal.

Levnadssätt: Björnen lever ensam och kan röra sig över stora områden. Den är mest aktiv i skymningen och rör sig ofta genom att lunka fram långsamt. Men vid behov kan en björn springa i 50 km/h. Björnen går i ide, i en grop som den gärna grävt under en gran, och sover under vintern och vaknar upp igen när det blir vår.

Föda: Brunbjörnen är ett växt och köttätande djur. Större delen av maten björnen äter kommer från växtriket, men den gillar även fiskar, insekter och en del andra djur.

Förökning: Björnhonan föder 1-4 ungar med 2-4 års mellanrum.

På Åland: Björnen finns i regel inte på Åland, men har setts till vissa vintrar i skärgården.

Lodjur

Vetenskapligt namn:

Lynx lynx

Klass:

Däggdjur

Utseende: Lodjuret liknar en mycket stor och mycket grov katt. Lodjuret har en relativt kort kropp med långa ben, rundade tassar och stora trampdynor. Bakbenen är längre än frambenen vilket gör att lodjuret lutar lite framåt. Färg och teckning varierar mycket men generellt så är lodjurets päls under sommaren guldbrun eller rödbrun och under vintern ljus och gråaktig. De flesta lodjur har även mörka fläckar i pälsen. Ögonen omges av en svart linje och lodjuret är känt för sina svarta tofsar högst upp på öronen.

Storlek: Lodjurets kropp är omkring 70–115 cm lång och den är cirka 60–70 cm hög, i mankhöjd. Svansen är kortare än andra kattdjur, ofta mellan 5–17 cm. Hanen är större än honan och väger mellan 20–30 kg, medan honan väger mellan 15–20 kg.

Livslängd: I det fria brukar lodjuren bli omkring 10–12 år gamla.

Levnadsätt: Lodjur föredrar brant, stening och svåråtkomlig mark och kan även klättra upp i träd. Lodjur lever ensamma, förutom när honan tar hand om sina ungar. De rör sig ofta över stora områden.

Föda: Lodjur är köttätare som äter allt ifrån vitsvanshjortar, rådjur, harar, rävar och mindre djur.

Förökning: Lodjuren parar sig i mars-april och i maj-juni föds 1-4 ungar, som honan sedan tar hand om i ungefär 9 månader.

På Åland: Sällsynta på Åland, men påträffats vid enstaka tillfällen.

Varg

Vetenskapligt namn:

Canis lupus

Klass:

Däggdjur

Utseende: Vargen liknar en hund, men den är större och har längre ben än vad en hund har. Vargen är ofta grå med ljusare ben och mage, men kan även ha grågula och rödbruna färger i pälsen.

Storlek: Vargen kan vara mellan 80–160 cm lång. Vuxna hanar väger mellan 35–50 kg medan vuxna tikar väger mellan 30–40 kg.

Livslängd: En varg som lever i det vilda blir omkring 8 år.

Levnadssätt: Vargen lever tillsammans med andra vargar i flock, som ofta leds av den starkaste och äldsta hanen. De jagar ofta tillsammans i flock.

Föda: Vargen är ett rovdjur som äter kött. Den har ett utmärkt luktsinne och en bra hörsel för att upptäcka bytesdjur. I våra skogar äter den ofta älgar, rådjur, rävar, harar och fåglar.

Förökning: Varghonan får under vår eller försommaren ungar, ofta omkring 5–6 stycken.

På Åland: Vargen tros ha funnits på Åland ända sedan långt bak i tiden, och älgkalvar verkar ha varit vargens främsta byte. Under 1700-talet tycktes vargen vara utrotad men har under flertalet vintrar påträffats här då den vandrat hit över isarna.

Räv

Vetenskapligt namn:

Vulpes vulpes

Klass:

Däggdjur

Utseende: Rävnen är i formen långsmal, med en spetsig nos, stora öron och en lång svans. Den vanligaste räven är röd i pälsen, med lite vitt på hals, mage och svans. Rävnen byter päls en gång om året och kan då ofta se sliten ut i pälsen.

Storlek: Rävnen kroppslängd är ungefär 75 cm och den väger omkring 5–10 kg.

Livslängd: Rävnen kan bli upp till 10 år gammal.

Levnadsätt: Rävnen behöver inte enbart bo i skogen, de kan även bo på bebyggda platser eller i parker. Rävnen bo kallas lya och är ett hål i marken som den själv gräver. Oftast sover rävnen på dagen och är ute på nätterna då de är skygga djur. Rävnen är också listiga och kan exempelvis gräva gropar för att gömma sin mat.

Föda: Rävnen äter det mesta den hittar och det kan vara allt ifrån harar, ekorrar, sorkar, maskar och bär. Dessutom kan rävnen äta döda djur, så kallade kadaver, som den hittar.

Förökning: I lyan föder honan, rävtiken, på våren sina ungar. Ofta kan de vara omkring 4-7 stycken.

På Åland: Rävnen har funnits på Åland redan under medeltiden. Nuförtiden får rävnen jagas året runt, förutom på sommaren.

Grävling

Vetenskapligt namn:

Meles meles

Klass:

Däggdjur

Utseende: Grävlingen är knubbig, har korta ben, kort svans och ett avlångt huvud med spetsig nos. Pälsen är svart på undersidan och gråaktig på ovansidan. Ansiktet är vitt med tydliga svarta markeringar som går som ränder bak mot nacken. Klorna är tjocka och starka för att fungera att gräva med.

Storlek: Grävlingens kropp kan bli mellan 65–100 cm lång. Hanarna väger mellan 9–17 kg medan honorna är aningen mindre och väger mellan 6–14 kg.

Livslängd: Grävlingen kan bli upp till 10 år gammal.

Levnadssätt: Grävlingens bo kallas för gryt och är ett hål i marken som grävlingen ofta grävt själv. Under sommartid bor grävlingen ofta i mindre gryt medan de inför vintern gräver ett större gryt som klarar kyla bättre. Grävlingen är mest aktiv på natten, medan den på dagen håller sig gömd i sitt gryt.

Föda: Grävlingen är en allätare som gillar daggmaskar, insekter, ägg, smågnagare, frukt med mera.

Förökning: Parningen sker under mars-juni och honan föder sedan en kull i januari-mars, ofta med 2-3 ungar.

På Åland: Grävling har funnits på Åland men tros idag finnas här enbart vissa perioder, då den är sällsynt.

Mårdhund

Vetenskapligt namn:

*Nyctereutes
procyonoides*

Klass:

Däggdjur

Utseende: Mårdhunden liknar på en blandning av en hund och en tvättbjörn. Den har en relativt tjock kropp med lång och strävhairig päls, korta ben, rundade öron samt en spetsig nos. Pälsen är guldbrun på mage och kropp medan kinder och ben har inslag av svart eller mörkbrunt.

Storlek: Mårdhundens kropp är omkring 30–70 centimeter lång, cirka 20–50 cm hög och väger omkring 3–13 kg. Honorna är oftast lite mindre och lättare än hanarna.

Livslängd: Mårdhunden kan bli omkring 3–4 år gammal.

Levnadssätt: Mårdhunden lever i skogen, gärna nära vattnet. Mårdhunden bor i en lya som antingen tagits över av en räv eller en grävling, eller som den byggt själv. Den lever gärna i par och är aktiv på natten. Under vintern sover mårdhunden sin vintersömn.

Föda: Mårdhunden är en allätare. Den äter bland annat små gnagare, fåglar, fågelägg, fisk, insekter, grodor, rester, as, bär, frukter och spannmål.

Förökning: Honan föder i maj-juni ungar, som kallas valpar. Hur många ungar som föds varierar men oftast omkring 6-12 stycken.

På Åland: Mårdhunden har sitt ursprung i Asien och nådde Finland på 1950-talet. På Åland är mårdhunden utspridd över hela landskapet och eftersom den kan orsaka skada på andra arter samt sprida sjukdomar så jagas den året runt.

Hermelin

Vetenskapligt namn:

Mustela erminea

Klass:

Däggdjur

Utseende: Hermelinen har en avlång slank kropp med korta ben och ett litet huvud med små rundade öron. Under sommaren är hermelinen brun på överdelen av kroppen och huvudet med en vit undersida som sträcker sig över hals, mage, delar av benen och svansen. På vintern är hermelinen vit med mörkt längst ut på svansen.

Storlek: Hermelinens kropp är mellan 15–30 cm lång med en svans på omkring 8–12 cm. Hermelinen kan väga mellan 90–450 gram, men hanen är i regel större än honan.

Livslängd: Hermelinen blir omkring 4–6 år gammal.

Levnadssätt: Hermelinen trivs bra i stenig och buskig terräng som ger bra skydd. Boet byggs oftast i ihåliga stockar och rötter eller stenmurar. Oftast är boet en bit under marken.

Föda: Hermelinen äter gärna små gnagare, fåglar och fisk men kan även ibland ta stora djur såsom bisamråtta och hare.

Förökning: Hermelinen parar sig i juli och honan föder i april omkring 4-9 ungar. Efter ungefär 8 veckor jagar de tillsammans med honan.

På Åland: Hermelinen finns utspridd över hela Åland. Den är en god simmare och har därför kunnat sprida sig även i vår skärgård. Hermelinen har aldrig varit särskilt stor inom den åländska jakten, men enstaka exemplar har man lyckats fälla.

Mink

Vetenskapligt namn:

Mustela vison

Klass:

Däggdjur

Utseende: Minkens kropp är smidigt avlång med korta ben och små öron. Minkens päls är mörkbrun, med en vit fläck under hakan och ibland några vita fläckar på bröstet.

Storlek: Minkens kropp är omkring 30–45 cm lång, plus en lång svans på omkring 10–20 cm. Hanen är vanligtvis större än honan och väger omkring 1–1,5 kg, medan honan ofta väger under 1 kg.

Livslängd: Minkar som lever i det fria kan bli omkring 10 år gamla.

Levnadssätt: Minken gillar att leva i vattennära områden, eftersom den exempelvis äter fisk och andra djur som lever vid vatten.

Föda: Minken äter ofta fåglar, fågelägg, sorkar och fisk.

Förökning: Minkarna parar sig i februari-mars och föder oftast 4-6 ungar i april-maj och familjen håller ihop hela sommaren.

På Åland: Minken togs till Åland som sällskapsdjur på 1940-talet, några rymde dock och de var så de spreds över landskapet.

Minken är ett hot mot bland annat sjöfåglar och jagas därför året runt för att hålla nere antalet minkar.

Skogshare

Vetenskapligt namn:

Lepus timidus

Klass:

Däggdjur

Utseende: Skogsharen liknar en kanin men har längre bakben för att kunna springa och hoppa fram hastigt. Öronen är långa och står rakt upp. Sommartid är skogsharen brun eller grå med ljusare buk, medan den under vintertid får en vit eller gråblå päls. Detta för att smälta in bättre i sin omgivning.

Storlek: Skogsharen har en kroppslängd på omkring 45–65 cm och väger omkring 2–5 kg. Honorna är ofta lite större än hanarna.

Livslängd: Skogsharens normala livslängd är mellan 2–3 år.

Levnadssätt: Skogsharen gillar mest att vara aktiv i skymningen och på natten, medan den på dagen oftast vilar i en jordhåla, i en skreva eller i en grop i snön.

Föda: Haren är en växtätare som gillar bland annat kvistar, gräs och örter. Vintertid kan skogsharen även gnaga av och äta bark från träd.

Förökning: Parningstiden börjar tidigt på våren och honan kan få flera kullar per år, ofta omkring 2-3 stycken. I varje kull föds oftast omkring 2-7 ungar.

På Åland: Skogsharen har funnits på Åland redan under förhistorisk tid. Skogsharen jagas på Åland enbart på vintern. På Åland finns även fälthare.

Ekorre

Vetenskapligt namn:

Sciurus vulgaris

Klass:

Däggdjur

Utseende: Ekorren har en liten nätt kropp med en stor yvig svans, som hjälper ekorren hålla balansen då den hoppar mellan grenarna i träden. Ekorrens päls är rödbrun, förutom på magen där den är vit. Sommarpälsen är tunnare än vinterpälsen.

Storlek: Hanen och honan är lika stora. Ekorrens kropp är ungefär 20–30 cm lång, plus en svans som är mellan 15–20 cm lång. Ekorren är lätt och väger endast mellan 200–450 gram.

Livslängd: Ekorren blir omkring 3 år gammal.

Levnadssätt: Ekorren lever gärna ensam och bor ofta uppe i träd eller i fågelholkar. Ekorren spenderar större delen av sin vakna tid åt att samla mat och äta mat.

Föda: Ekorren äter främst frön från kottar, ollon, nötter, bark, svampar och bär. Ibland händer det även att ekorren äter fågelägg eller bladlöss. Ekorren gömmer gärna sin mat på flera olika ställen.

Förökning: Ekorren får ungar under våren och sommaren och föder ofta 1-7 ungar per kull som sedan stannar med honan till hösten.

På Åland: På tidigt 1900-tal jagades så många ekorrar för skinnets skull att de var nära att utrotas, 1924 blev ekorren fridlyst.

Igelkott

Vetenskapligt namn:

Erinaceus europaeus

Klass:

Däggdjur

Utseende: Igelkotten har en rund kropp klädd med upp till 6000 taggar på ovansidan, ett litet ansikte med en spetsig nos och korta ben.

Storlek: En fullvuxen igelkott är ungefär 20–30 cm lång, med en liten svansstump på 2 cm. Vikten är olika beroende på årstid men vanligtvis väger en igelkott mellan 450–700 gram. På sensommaren äter igelkotten mycket mat för att klara sig under vintern och kan då ibland nå en vikt på 1,5 kg.

Livslängd: Igelkotten blir omkring 4-6 år gammal i det fria.

Levnadssätt: Igelkotten tycker om att befinna sig i landskap med buskage, häckar och ängar där växtligheten höjer sig en bit över marken. De vilar i buskar, i hål i träd eller vid bergsprickor. På dagen sover igelkotten i sitt bo och är istället aktiv i gryningen och på natten. På vintern lägger sig igelkotten i dvala och sover i ungefär ett halvt år i ett skyddat bo eller i högar av kvistar och löv.

Föda: Igelkotten äter vanligtvis insekter såsom skalbaggar, tvestjärtar och fjärilslarver men gillar även tusenfotingar, dagmaskar och sniglar.

Förökning: Igelkottarna parar sig i april-maj. Mellan juni-september föder honan sedan i snitt 5 stycken ungar.

På Åland: Igelkotten tros ha inplanterats på Åland förr i tiden.

Fladdermus

Vetenskapligt namn:

Eptesicus nilssonii

Klass:

Däggdjur

Utseende: Fladdermusens päls är mörkbrun med ljusa partier. Ansiktet är litet och på huvudet finns korta rundade öron. Vingarna består av hud som spänns ut mellan kroppssidorna och fingrarna, förutom tummen som ofta är fri och försedd med en klo. Dessutom har fladdermusen många tänder, ofta mellan 20–30 stycken.

Storlek: Fladdermusen har en kroppslängd på mellan 5–7 cm, en vingbredd på 24–27 cm och väger ungefär 14 gram.

Livslängd: Fladdermusen blir omkring 15 år gammal.

Levnadssätt: Fladdermusen bygger gärna sitt bo högt upp i träd, i byggnader, i grottor eller i utekällare. Den vilar oftast hängandes upp och ner på dagen och är främst aktiv i skymningen och på natten. Fladdermusen kan orientera sig i omgivningen med hjälp av att frambringa ljud och lyssna på ekot.

Föda: Vanligtvis äter de flesta fladdermöss insekter av olika slag.

Förökning: Fladdermöss parar sig i regel på hösten och honorna föder ungarna våren därpå som efter 2–3 veckor klarar sig själva.

På Åland: Fladdermusen är det enda däggdjur som aktivt kan flyga. Den tros ha funnits över hela jorden förutom i de allra kallaste polartrakterna i minst 60 miljoner år. Fladdermusen är fridlyst.

Skogsmus

Vetenskapligt namn:

Apodemus sylvaticus

Klass:

Däggdjur

Utseende: Skogsmusen har en liten kropp med ett litet huvud med rundade öron och en smal naken svans. Pälsen har en gråbrun översida som blir ljusare undertill. På bröstet finns en fläck som är gulaktig.

Storlek: Skogsmusens kropp är 6–15 cm lång med en svans som är 7–15 cm lång. Honorna väger omkring 14 gram medan hanarna väger omkring 25 gram.

Livslängd: Skogsmusen blir ofta bara omkring 1 år gammal.

Levnadssätt: Skogsmusen trivs i flera olika miljöer, men främst i skogen. Den håller sig mest i sitt bo nere i marken eller under stockar och rötter under dagen och är främst aktiv på natten. Den är en duktig klättrare så den söker mat både uppe i träd och på marken.

Föda: Skogsmusen är en allätare som gillar frön, örter, blad, rötter, frukter, svampar, insekter, maskar och snäckor.

Förökning: Honorna föder ungefär 4 kullar per år och får då omkring 4–7 ungar, som då väger endast 2–3 gram.

På Åland: Det finns två olika sorters skogsmus, trots att de är ungefär lika stora benämns en som större och en som mindre. På Åland tros båda finnas men de verkar vara sällsynta.

Näbbmus

Vetenskapligt namn:

Sorex araneus

Klass:

Däggdjur

Utseende: Näbbmusen är ett litet djur med en kompakt kropp, en naken svans och ett huvud med mycket små ögon och en lång spetsig nos. Pälsen är mörkare gråbrun på ryggen och blir ljusare på kroppens undersida.

Storlek: Näbbmusen är ungefär 50–80 mm lång med en svans på omkring 30–55 mm och väger omkring 3,5–15 gram.

Livslängd: Näbbmusen blir ungefär 2–3 år gammal.

Levnadsätt: Näbbmusen trivs i de flesta miljöerna men håller sig ofta till lite fuktigare skogsmarker, gärna nära vatten. De bygger gärna bo under en stubbe av gräs, blad och mossa. Den är helst aktiv i skymningen och på natten och försöker då hitta mat.

Föda: Näbbmusen äter exempelvis insekter, maskar, larver, ägg, små grodor och spindlar.

Förökning: Näbbmusen kan få 1–3 kullar per år med omkring 3–10 ungar i varje.

På Åland: Näbbmusen tros ha funnits på Åland sedan långt tillbaka i tiden. De har stinkkörtlar på sidorna som gör att de flesta djur inte vill äta dem, förutom ugglorna, därför tros de finnas en hel del näbbmöss på Åland.

Skogssork

Vetenskapligt namn:

Myodes glareolus

Klass:

Däggdjur

Utseende: Skogssorken har en liten kropp med ett litet huvud och stora runda öron. Pälsen är oftast rödbrun med ljusare grå drag på kroppens undersida samt på bröst och haka.

Storlek: Skogssorkens kropp är 70–112 mm lång med en svans på mellan 25–60 mm. Vanligtvis väger skogssorken mellan 15–40 gram.

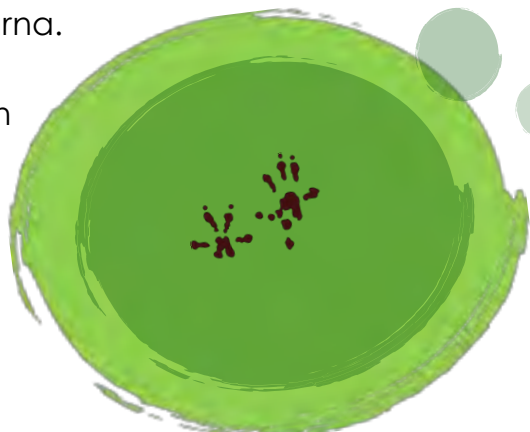
Livslängd: Skogssorken blir mellan 0,5–2 år gammal.

Levnadsätt: Skogssorken bygger sitt bo av olika växter och gömmer det på platser med mycket växtlighet eller under snön på vintern. Den är aktiv både på dagen och på natten och går inte in i någon vinterdvala.

Föda: Skogssorken tycker om olika växter och äter bland annat nötter, frön, bark, lav, svampar samt någon insekt eller mask då och då.

Förökning: Skogssorken kan få 3–4 kullar per år, med omkring 1–11 ungar i varje kull. Ungarna väger då bara 2 gram och är blinda de första dagarna.

På Åland: Skogssorken tros finnas på Åland men är antagligen sällsynt eftersom den varit svår att hitta.

Svartråtta

Vetenskapligt namn:

Rattus rattus

Klass:

Däggdjur

Utseende: Svartråtten har en kompakt kropp med spetsig nos, rundade öron och en lång naken svans. Pälsen är svartbrun eller svart och aningen ljusare på undersidan av kroppen.

Storlek: Svartråttans kropp är omkring 10–25 cm lång med en 10–25 cm lång svans. Den väger mellan 150–250 gram.

Livslängd: Svartråtten kan bli omkring 4 år gammal.

Levnadssätt: Svartråtten är främst aktiv på natten man kan vara aktiv dagtid på platser där den inte störs av människor. De bygger bon av kvistar och gräs och placerar gärna sitt bo under byggnaders tak, eftersom den är en duktig klättrare. De lever gärna i flock.

Föda: Svartråtten är en allätare men tycker om frukter, frön, blad, nötter och bark. Men den äter även insekter, djur utan ryggrad och vissa as.

Förökning: Parningstiden varierar men honan föder vanligtvis ungar under sommaren och hösten och kan få mellan 3–6 kullar per år, ofta 6–12 ungar per kull.

På Åland: Svartråtten är den ursprungliga typen av råttor och även den råttan som bar på och spred pestloppan i världen. Svartråtten har funnits på Åland förr i tiden men idag anses den vara utrotningshotad och brunråttan är istället den råttan som det tros finnas mest av.

Bisam- råtta

Vetenskapligt namn:

Ondatra zibethicus

Klass:

Däggdjur

Utseende: Bisamråttan har en kompakt kropp med en lång naken svans som är tillplattad från sidorna. Nosen är kort, ögonen är små och öronen rundade. Baktassarna är större än framtassarna och har simhud mellan tårna för att underlätta simmandet. Pälsen är vattenavstötande och oftast brun men kan även vara rödbrun eller gråaktig.

Storlek: Bisamråttans kropp är omkring 30–40 cm lång med en svans på omkring 20–28 cm och bisamråttan kan väga upp till 2 kg.

Livslängd: Bisamråttan kan bli närmare 4 år gammal.

Levnadssätt: Bisamråttan lever nära kusten, i sjöar eller i åar. De bygger sitt bo på grunt vatten men kan även hålla till i bäverhyddor. Den gräver ofta tunnlar i strandkanten men är även en duktig simmare som klarar av att vara under ytan i 20 minuter.

Föda: Bisamråttan äter främst växter i vattnet men kan också äta musslor, grodor, kräftdjur, fågelungar och as.

Förökning: Honan kan få 1-3 kullar per år. Honan är dräktig i 30 dygn och föder sedan omkring 6-8 ungar som är blinda när de föds men som kan klara sig själva efter 4 veckor.

På Åland: Bisamråttan inplanterades på Åland år 1924 i Finström trots förbud. Sedan spred den sig över hela fasta Åland och till flertelet delar av skärgården.

Utter

Vetenskapligt namn:

Lutra lutra

Klass:

Däggdjur

Utseende: Uttern har en smidig, smal och avlång kropp, korta ben, brett huvud och en lång och kraftig svans. Pälsen är mörkbrun med ett ljusare parti på bröstet. Uttern är anpassad för att kunna leva i vattnet och har därför simhud mellan tassarna samt näsborrar och öron som kan stängas när den simmar och dyker.

Storlek: Utterns kropp har en längd på ungefär 50–100 cm, med en svans som kan vara mellan 30–55 cm lång. Oftast väger uttern mellan 2–11 kg, med hanarna är i regel aningen större och tyngre än honorna.

Livslängd: Uttrar kan bli upp till 20 år gamla, men de flesta uttrarna i det fria tros vanligtvis bara bli ungefär 6 år gamla.

Levnadsätt: Uttern lever nära vatten och bor ofta nära strandkanten. Uttern är främst aktiv på nätterna, men kan ibland röra sig på dagen. Den är en skicklig simmare och rör sig i skuttliknande rörelser på land. Oftast lever de ensamma, men honan tar hand om sina ungar i omkring 1 år innan de skiljs åt.

Föda: Uttern äter främst fisk, men under kallare tider äter den även fågelungar, grodor, insekter och kräftdjur.

Förökning: Uttrar parar sig under februari-april och efter 60 dagar föder honan mellan 1-6 ungar. Ungarna stannar sedan med honan i ungefär 1 år.

På Åland: Uttern är fridlyst på Åland.

Gråsäl

Vetenskapligt namn:

Halichoerus grypus

Klass:

Däggdjur

Utseende: Hanar är ofta mörkgrå, bruna eller svarta med ljusa fläckar medan honor och unga sälar ofta är ljusgrå med mörka fläckar. Hanen har ofta ett större nosparti än honan.

Storlek: Sälen kan vara mellan 180–300 cm lång. Vuxna hanar väger mellan 170–330 kg medan vuxna honor väger mellan 100–300 kg.

Livslängd: En säl kan bli upp till omkring 40 år.

Levnadssätt: Sälar är ett vattendjur som lever i havet men som kan komma upp på land för att vila eller för att föda ungar. De gillar att leva i grupp tillsammans med sin famj och andra sälar.

Föda: Sälen är ett rovdjur som främst äter fisk, faktiskt upp till 7 kg om dagen.

Förökning: Sälhonan föder under februari-mars en unge, som kallas för kut, på iskanten eller i ett skär. Kuten är ofta ljusare och ulligare i pälsen för att passa in i omgivningen och skyddas mot faror eftersom den inte simmar sina första veckor, sedan blir pälsen ljusgrå.

På Åland: Sälen har sedan långt tillbaka i tiden jagats på Åland och de första som bosatte sig här tros ha varit säljägare. Sälen har varit relativt lätt att jaga eftersom den ofta rör sig tillsammans i grupp samt på grund av att de små kutarna håller sig på land då de inte kan simma under sina första veckor i livet. På Åland finns numera även vikare.